

STANOVISKO

k navrhovanej činnosti/stavbe „Chránené vtáčie územie Žitavský luh“ vypracované na základe jej odborného posúdenia v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

---

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov listom č. OU-NR-OSZP2-2021/025206 zo dňa 15.06.2021 (evid. č. VÚVH – RD 1977/2021, zo dňa 21.06.2020) sa obrátil na Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov a vydávaním stanoviska o potrebe posúdenia nového rozvojového projektu podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorý je transpozíciou článku 4.7 rámcovej smernice o vode (RSV), so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k navrhovanej činnosti/stavbe „***Chránené vtáčie územie Žitavský luh***“.

Súčasťou žiadosti bola projektová dokumentácia pre stavebné povolenie (CABEX, s.r.o., Mlynské Nivy 70, Bratislava, január 2021). Investomom navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Žitavský luh***“ je SOS/BirdLife Slovensko, Zelinárska 4, 821 08 Bratislava.

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava na základe odborného posúdenia predloženej navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Žitavský luh***“ poskytuje nasledovné stanovisko:

Predmetom stavby budú terénne úpravy za účelom doplnenia a obnovenia ramien a realizácia objektov pre umožnenie prítoku (napúšťanie Žitavského Luhu) priamo z Novej Žitavy vrátane opravy priečnej hrádze s výpustným objektom. Technické riešenie vychádzalo z požiadaviek zástupcov SOS/BirdLife Slovensko. Napúšťanie Žitavského Luhu priamo z Novej Žitavy nebude mať vplyv na hladiny v Starej Žitave (zvyšovanie hladiny počas napúšťania). Počas povodne v roku 2010 bola preliata hrádza prírodnej rezervácie Žitavský Luh a zároveň bol čiastočne poškodený jestvujúci výpustný objekt (hrádzový výpust v r.km 2,560 staničenia kanála Maňa-Martinová).

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou/stavbou je súčasťou prírodnej rezervácie Žitavský luh a chráneného vtáčieho územia Žitavský luh podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie ako orgán štátnej správy na posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa § 53 ods. písm. c) a § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov vydal rozhodnutie č. OU-NZ-OSZP-2021/010649-018, podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa § 29 citovaného zákona a predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti: CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIE ŽITAVSKÝ LUH – REVITALIZÁCIA“, ktorý predložil navrhovateľ oznámenia o zmene navrhovanej činnosti: Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Zelinárska 4, 821 08 Bratislava, IČO: 30845521, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska požiadaviek súčasnej európskej legislatívy, ako aj legislatívy SR v oblasti vodného hospodárstva posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je postačujúce, navrhovaná činnosť/stavba „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ musí byť posúdená z pohľadu požiadaviek článku 4.7 rámcovej smernice o vode, a to vo vzťahu k dotknutým útvarom povrchovej a podzemnej vody.

Rámcová smernica o vode určuje pre útvary povrchovej vody a útvary podzemnej vody environmentálne ciele. Hlavným environmentálnym cieľom RSV je dosiahnutie dobrého stavu vôd v spoločenstve do roku 2015 resp. 2021 najneskôr však do roku 2027 a zabránenie jeho zhoršovaniu. Členské štáty sa majú snažiť o dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.

V prípade nových infraštruktúrnych projektov nedosiahnutie úspechu pri

- dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody,
- dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchovej vody, alebo
- pri predchádzaní zhoršovania stavu útvarov povrchovej alebo podzemnej vody

v dôsledku nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo keď

- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

sa nepovažuje za porušenie rámcovej smernice o vode, avšak len v tom prípade, ak sú splnené všetky podmienky definované v článku 4.7 RSV.

Lokalita navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ je situovaná v čiastkovom povodí Váhu. Dotýka sa troch vodných útvarov, a to jedného útvaru povrchovej vody – SKN0019 Žitava (tabuľka č. 1) a dvoch útvarov podzemnej vody - útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nítry a ich prítokov a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov (tabuľka č. 2).

a) útvar povrchovej vody

tabuľka č. 1

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ /typ VÚ	rkm		Dĺžka VÚ (km)	Druh VÚ	Ekologický stav/potenciál	Chemický stav
			od	do				
Váh	SKN0019	Žitava /P1S	40,00	0,00	40,00	prirodzený	priemerný (3)	nedosahuje dobrý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

b) útvary podzemnej vody

tabuľka č. 2

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Váh	SK1000400P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov	1943,020	dobrý	zlý
	SK2001000P	Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov	6248,370	dobrý	zlý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Navrhovanou činnosťou/stavbou „**Chránené vtáčie územie Žitavský luh**“ bude dotknutý aj drobný vodný tok s plochou povodia pod 10 km², ktorý nebol vymedzený ako samostatný vodný útvar:

- kanál Martinová-Maňa – ľavostranný prítok Žitavy/VÚ SKN0019 v km 11,5 s dĺžkou 8,58 km.

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Žitavský luh**“ nespôsobí zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava alebo či navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody alebo zmenu hladiny útvarov podzemnej vody

Podľa predloženej projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie v rámci navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Žitavský luh**“ táto je rozdelená na nasledovné časti stavby/stavebné objekty:

- SO 01 Obnova ramien Starej Žitavy
- SO 02 Odberný objekt s úpravou Novej Žitavy
- SO 03 Oprava priečnej koruny hrádze a výpustného objektu.

Zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík dotknutého útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava alebo zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov môžu spôsobiť tie časti stavby/stavebné objekty navrhovanej činnosti/stavby „**Chránené vtáčie územie Žitavský luh**“, ktoré budú realizované priamo v týchto vodných útvaroch alebo v priamom dotyku s nimi.

Stručný popis preloženej navrhovanej činnosti

SO 01 Obnova ramien Starej Žitavy

Predmetom terénnych úprav v priestore Žitavského Luhu bude obnovenie pôvodných a doplnenie nových ramien. Navrhovanými úpravami sa zabezpečí oživenie a sprietočnenie ramien medzi novým odberným objektom (*SO 02 Odberný objekt s úpravou Novej Žitavy*) a opravou jestvujúceho hrádzového výpustu (*SO 03 Oprava priečnej hrádze a výpustného objektu*). Pre zabezpečenie spádu sa navrhuje pri odbernom objekte ohrádzovanie v dĺžke cca 250 m.

Ramená budú dotované vodou z nového odberného objektu priamo z Novej Žitavy. Charakter revitalizácie spočíva v obnovení dvoch viditeľných terénnych depresí (pozostatky starých ramien) a spojenia týchto ramien s hlavným ramenom. Dané hlavné rameno bude mať šírku v dne 3 m, sklony svahov 1:2 pri hĺbke od 0,4 do 1 m. Časť hlavného ramena bude novovytvorená, no väčšinu bude tvoriť len prehĺbenie existujúcich tvarov koryta Starej Žitavy. Šírka obnovených pôvodných ramien bude cca 3 až 5 m, pri hĺbke 0,5 až 0,6 m, so sklonom svahov 1:5 až 1:3. Vplyvom terénnych úprav nedôjde k porušeniu pokryvnej vrstvy a tým k ovplyvňovaniu hladín podzemných vôd v okolí.

Prebytočná zemina bude uložená na medziskládku na okraji Žitavského Luhu a následne sa použije pri úprave hrádzí.

SO 02 Odberný objekt s úpravou Novej Žitavy

Predmetom úprav v rámci objektu je zabezpečenie odberu vody pre oživenie obnovených ramien resp. na napúšťanie Žitavského Luhu. Úpravy pozostávajú z vybudovania odberného objektu v ľavostrannej ochrannej hrádzi, objektu sklzu na vytvorenie potrebného vzdutia pre odber a úprav hrádzí s ohľadom na zabezpečenie požadovanej úrovne protipovodňovej ochrany.

Odberný objekt

Odberný objekt je navrhnutý ako železobetónový, ktorý pozostáva z nátoky, priepustu 1000 x 1000 mm a výtokovej uzáverovej šachty. Nátok s prepádovou hranou na kóte 132,25 m n. m., umožňuje odber len pri zabezpečení požadovaného biologického prietoku, potrebného pre koryto Novej Žitavy. Vtoková časť objektu je opatrená šikmými hrablicami. V uzáverovej šachte je na strane odtoku osadené stavidlo 1000 x 1000 mm. Ovládanie kanalizačného stavidla je vyvedené do stropnej dosky, v ktorej sú osadené uzatvárateľné poklopy. Ovládanie je manuálne T-kľúčom v poklope. Na strane prítoku sú vytvorené drážky pre osadenie provizórneho hradenia. Dno výtoky z odberného objektu je opevnené lomovým kameňom na ochranu päty ochrannej hrádze.

Odberný objekt bude realizovaný v dvoch etapách, aby nebolo nutné otvorenie ľavostrannej ochrannej hrádze.

Stavebné práce na odbernom objekte sa budú realizovať pri vypustenom Žitavskom Luhu a pri min. prietokoch v Novej Žitave. V prípade zvýšenia hladiny je potrebné zrealizovať ohrádzku pred výtokovou časťou objektu.

Sklz

Vzdutie hladín pre odberný (vtokový) objekt bude zabezpečovať celokorytový sklz s prepádovou hranou na kóte 132,00 m n. m. v osi úpravy, s priečnym profilom v tvare V. Sklz pozostáva zo štyroch samostatných sekcií, ktoré sú predelené a stabilizované železobetónovými prepážkami. Sklz je navrhnutý tak, aby spĺňal požadované parametre pre lokálne rybie pásmo. V úsekoch kde vzdutie atakuje bermu je navrhnuté spevnenie povrchu dlažbou z lomového kameňa. Dĺžka navrhovaného rybovodu je cca 185 m. Povrch rybovodu je navrhnutý z ťažkého

lomového kameňa odolného pri zvýšených rýchlostiach prúdiacej vody. V nových líniách brehovej čiary sa každých 6 m vysadí jelša lepkavá.

Na základe modelovania navrhovaného stavu je možné konštatovať, že vplyv na hladiny podzemnej vody je menší ako pri napúšťaní Žitavského Luhu súčasným spôsobom.

Počas realizácie rybovodu je potrebné zabezpečiť obtok potrubím uloženým v berme vrátane presypania koryta.

Navýšenie hrádzí

Vplyvom vzdutia dochádza k zníženiu bezpečnostného prevýšenia nad hladinou Q_{100} a tým pádom aj k zníženiu úrovne protipovodňovej ochrany pre súčasný stav. Z uvedeného dôvodu je navrhnuté navýšenie hrádz v celom úseku ovplyvnenom vzduťím. Jedná sa o navýšenie homogénnej hrádz od 0,0 po 0,8 m pri zachovaní požadovanej šírky koruny. Navýšenie koruny vrátane potrebného rozšírenia na vzdušnú stranu hrádz stále zabezpečuje prejazd mechanizmami po pozemkoch správcu toku SVP, š. p. Pri dosype hrádzí rieky Žitavy treba svahy plynulo naviazať na jestvujúci sklon (približne 1:3), tak aby sa nevytvárali zlomy v tzv. násypových čiapkach.

Z bezpečnostného hľadiska pre prípad zvýšenia hladiny pri prietoku Q_{100} napr. z dôvodu zníženia prietočnosti vplyvom zanesenia resp. zvýšenia drsnosti je v ľavostrannej hrádzi navrhnutý bočný priepad formou zníženej koruny hrádz, ktorá bude opevnená lomovým kameňom.

Zemné práce – zakladanie objektu

Zakladanie objektu sa navrhuje v otvorenej stavebnej jame. Pri výkopoch sa navrhujú sklony svahov 1:1 – 2:1.

Stavebné čerpanie je potrebné zabezpečiť min. až do realizácie základovej dosky.

Posledná vrstva pri výkope základovej jamy sa odstráni tesne pred realizáciou podkladného betónu.

SO 03 Oprava priečnej koruny hrádz a výpustného objektu

Predmetom objektu je výmena uzáverovej šachty so stavidlom, ktorá je súčasťou hrádzovej výpuste a oprava poškodenej koruny hrádz.

Uzáverová šachta (km 2,56 – v staničení kanála Maňa – Martinová)

Hrádzový výpust slúži na udržovanie stálej hladiny v území Žitavského Luhu a na odvedenie vôd po krátkodobom zatopení počas extrémnych prietokov v Žitave. Povodňové vody budú odvedené po prechode povodňového prietoku hrádzovým výpustom a kanálom Maňa-Martinová späť do Žitavy. Pri min. prietokoch slúži objekt len na prevádzanie stáleho prietoku, resp. na udržovanie stálej hladiny v zmysle požiadaviek zástupcov SOS BirdLife Slovensko.

Uzáverová šachta je riešená ako žel. bet. objekt s prefabrikovaným stropom pre umožnenie montáže, resp. výmenu stavidiel.

Kapacita hrádzového výpustu je pri hladine 131,84 m n. m. $1,5 \text{ m}^3/\text{s}$ a pri hladine 133,00 m n. m. (zatopenie Žitavského Luhu) je cca $3 \text{ m}^3/\text{s}$. Prietok je možné regulovať regulačným stavidlom na odtoku z uzáverovej šachty.

Stavebné práce na šachte sa budú realizovať pri vypustenom Žitavskom Luhu (bez potreby prevádzania prietoku hrádzovým objektom). V prípade zvýšenia hladiny je potrebné zrealizovať ohrádzku pred vtokovou časťou objektu. Súčasťou výkopových prác je aj odstránenie jestvujúcej poškodenej betónovej uzáverovej šachty.

Oprava koruny hrádze

Koruna hrádze bola poškodená najmä dosadnutím vplyvom pojazdu a poveternostných podmienok. Navrhuje sa vyrovnanie koruny na pôvodnú úroveň 133,50 m n. m. Jedná sa o navýšenie homogénnej hrádze vo vrstve 0,0 - 0,5 m.

Pred zahájením opravy koruny hrádze sa odstráni vegetačný pokryv v hrúbke cca 15 cm, s uložením na medziskládku. Po odstránení vrchnej vrstvy sa svah stupňovite upraví a sypaný materiál sa bude zhutňovať po vrstvách max. 30 cm. Požadované zhutnenie pre hrádze je 95 % PS.

Pred realizáciou vegetačného spevnenia svahov sa plocha pokryje min. 10-15 cm hrubou vrstvou humusu (použije sa zemina z odhumusovania). Navrhuje sa vegetačné spevnenie hydroosevom. Hydroosev vytvára vhodné podmienky pre klíčenie trávneho semena a zabezpečuje účinnú a trvalejšiu ochranu svahov do doby vzrastu vegetácie.

Zemné práce – zakladanie objektu

Zakladanie objektu sa navrhuje v otvorenej stavebnej jame. Pri výkopoch sa navrhujú sklony svahov 1:1.

Stavebné čerpanie je potrebné zabezpečiť min až do realizácie základovej dosky.

Posledná vrstva pri výkope základovej jamy sa odstráni tesne pred realizáciou podkladného betónu.

a.1 Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava

Útvar povrchovej vody SKN0019 Žitava

a) súčasný stav

Útvar povrchovej vody SKN0019 Žitava (rkm 40,00 – 0,00) bol vymedzený ako prirodzený vodný útvar. Na základe skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vody bol tento vodný útvar predbežne vymedzený ako kandidát na výrazne zmenený vodný útvar.

Za hlavné vplyvy/vodné stavby spôsobujúce hydromorfologické zmeny boli považované:

- **priečne stavby:**
  - rkm 2,05 – hať Dolný Ohaj; h = 1,2 m;
  - rkm 6,905 – hať Úľany nad Žitavou; h = 1,0 m;
  - rkm 9,25 – hať; h = 1,0 m;
  - rkm 16,72 – hať; h = 1,4 m;
  - rkm 19,29 - stupeň, h=0,9 m;
  - rkm 21,10 – stupeň; h=0,9 m;
  - rkm 24,20 – stupeň; h = 1,1 m;
  - rkm 32,80 – hať; h = 1,2 m;
  - rkm 35,10 a rkm 38,505 – stupne; h = 0,7 m;
- **brehové opevnenie:**
  - rkm 0,00 – 23,40; obojstranne; dlažba do betónu, panely, rovnanina z lomového kameňa opretá o kamennú pätku, makadamový pohoz;
  - rkm 36,80 – 40,00; obojstranne; panely, rovnanina z lomového kameňa opretá o kamennú pätku, makadamový pohoz;
- **hrádze:**
  - rkm 0,0 – 23,4 km; obojstranné ochranné hrádze;
  - rkm 36,8 – 40,0 km; obojstranné ochranné hrádze;

- Šurany - preložka koryta dl. 2,1 km.

Na základe výsledkov hodnotenia stavu/potenciálu útvarov povrchových vôd v rokoch 2013 – 2018 bol tento vodný útvar klasifikovaný v priemernom ekologickom stave s vysokou spoľahlivosťou.

Z hľadiska hodnotenia chemického stavu tento vodný útvar nedosahuje dobrý chemický stav, taktiež s vysokou spoľahlivosťou.

(príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), link: <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>.)

Hodnotenie ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava podľa jednotlivých prvkov kvality je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 3.

tabuľka č. 3

<i>fytoplanktón</i>	<i>fytobentos</i>	<i>makrofyty</i>	<i>bentické bezstavovce</i>	<i>ryby</i>	<i>HYMO</i>	<i>FCHPK</i>	<i>Relevantné látky</i>
<i>N</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>S</i>

Vysvetlivky: HYMO – hydromorfologické prvky kvality, FCHPK – podporné fyzikálno-chemické prvky kvality, N = nerelevantné, S = súlad s environmentálnymi normami kvality

Ako významné tlaky (stresory), ktoré môžu priamo alebo nepriamo ovplyvniť jednotlivé prvky kvality a tým aj stav útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), prílohe 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ boli identifikované: bodové znečistenie (komunálne, priemyselné a iné vypúšťania, priame vypúšťanie prioritných a relevantných látok), difúzne znečistenie (znečistenie živinami) a hydromorfologické zmeny (narušenie hydrologie-morfologie-konektivity).

Na elimináciu organického znečistenia v útvare povrchovej vody SKN0019 Žitava sú v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020) navrhnuté opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu/potenciálu vôd, a to:

základné opatrenia:

- v zmysle článku 11.3(g) RSV (kapitola 8.1.2.1 a kapitola 8.3.2. Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj - 2020)
  - zosúladenie nakladania so znečisťujúcimi látkami s podmienkami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov do roku 2027 – vrátane prehodnotenia vydaných povolení v súlade s § 38 ods. 3 zákona
  - prehodnotenie a aktualizácia povolení podľa §33 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v nadväznosti na § 40 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, podľa ktorého pri vypúšťaní odpadových vôd sa musia v nich obsiahnuté prioritné látky postupne znižovať a prioritné nebezpečné látky postupne obmedzovať s cieľom zastaviť ich vypúšťanie alebo postupne ukončiť ich emisie, vypúšťanie a úniky.
  - základné opatrenia, ktoré vyžaduje smernica 2010/75/EU o priemyselných emisiách (príloha 8.2 Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj)

- TESHAL, s.r.o., Vráble - zosúladienie nakladania so znečisťujúcimi látkami so smernicou 2010/75/EU o priemyselných emisiách

a doplnkové opatrenia (kapitola 8.1.2.2 a kapitola 8.3.2 Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj - 2020)

- realizácia opatrení z Programu rozvoja verejných kanalizácií..

Na elimináciu hydromorfologických zmien v útvare povrchovej vody SKN0019 Žitava v Návrhu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020) v Prílohe 8.4 sú navrhnuté nápravné opatrenia:

hydrológia

- zabezpečenie ekologického prietoku Qeko (obmedzenie odberov vody)

kontinuita

- rkm 2,05 – hať Dolný Ohaj – spriechodniť manipuláciu, t.j. vyhradiť hať v čase v čase migrácie rýb (marec, apríl, máj), ak sa nedá a bude aj pri vyhradení vytvárať migračnú bariéru (spodná stavba hate), vybudovať rybovod, ak je hať nefunkčná, zbúrať, zabezpečiť pravidelné odstraňovanie jemnozrnných sedimentov z oblasti vzdutia;
- rkm 6,905 – hať Úľany nad Žitavou - spriechodniť manipuláciu, t. j. vyhradiť hať v čase migrácie rýb (marec, apríl, máj), ak sa nedá a bude aj pri vyhradení vytvárať migračnú bariéru (spodná stavba hate), vybudovať rybovod, ak je hať nefunkčná, zbúrať, zabezpečiť pravidelné odstraňovanie jemnozrnných sedimentov z oblasti vzdutia;
- rkm 9,25 – hať – spriechodniť manipuláciu, t. j. vyhradiť hať v čase migrácie rýb (marec, apríl, máj), ak sa nedá a bude aj pri vyhradení vytvárať migračnú bariéru (spodná stavba hate), vybudovať rybovod, ak je hať nefunkčná, zbúrať, zabezpečiť pravidelné odstraňovanie jemnozrnných sedimentov z oblasti vzdutia;
- rkm 16,72 – hať – spriechodniť vybudovaním biokoridora z jestvujúceho starého ramena, alternatívne vybudovať rybovod, zabezpečiť pravidelné odstraňovanie jemnozrnných sedimentov z oblasti vzdutia;
- rkm 19,29 – stupeň – prebudovať na balvanitý sklz;
- rkm 21,10 – stupeň – prebudovať na balvanitý sklz;
- rkm 24,20 – stupeň – spriechodniť prebudovaním odľahčovacieho kanála na biokoridor a legislatívne doriešiť vlastnícke vzťahy, alebo prebudovať na balvanitý sklz;
- rkm 32,80 – hať – spriechodniť manipuláciu, t.j. vyhradiť v čase hlavnej migrácie rýb, zabezpečiť pravidelné odstraňovanie jemnozrnných sedimentov z oblasti vzdutia;
- rkm 35,10 a 38,505 – stupne – prebudovať na balvanité sklzy.

Dané opatrenia je potrebné dodatočne posúdiť a v prípade potreby navrhnuť nové opatrenia.

Nakoľko navrhnuté opatrenia nie je možné zrealizovať v danom časovom období, a to z technických i ekonomických príčin, v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020) je pre tento vodný útvar uplatnená výnimka podľa čl. 4(7) RSV - TN3 t.j. posun termínu dosiahnutia dobrého stavu do roku 2033 (príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), link: <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>).

V uvedenej výnimke TN3 sa aplikuje výnimka č. 4(7), ktorá sa požaduje pre päť vodných útvarov, v ktorých môže dôjsť k zhoršeniu ich ekologického stavu v dôsledku predpokladaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík spôsobených realizáciou navrhovaných nových infraštruktúrnych projektov. Pre VÚ SKN0019 Žitava to je projekt:

- Nová Ves nad Žitavou - Žitava, protipovodňová ochrana.

b) predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava po realizácii navrhovanej činnosti

Priame vplyvy

I. Počas výstavby a po jej ukončení

Počas realizácie prác na stavebnom objekte navrhovanej činnosti/stavby „***Chránené vtáčie územie Žitavský luh***“ SO 02 Odberný objekt s úpravou Novej Žitavy, budú práce prebiehať priamo v útvare povrchovej vody SKN0019 Žitava a v jeho bezprostrednej blízkosti (vybudovanie odberného objektu na ľavostrannej ochrannej hrádzi, opevnenie dna výtoku z odberného objektu z lomového kameňa na ochranu päty ochrannej hrádze, spevnenie povrchu dlažbou z lomového kameňa v miestach trvalého zatopenia bermy (max. 165 m), vybudovanie objektu sklzu (dĺžky 185 m) na vytvorenie potrebného vzdutia pre odber a úpravy hrádzí s ohľadom na zabezpečenie požadovanej úrovne protipovodňovej ochrany, opevnenie povrchu rybovodu z ťažkého lomového kameňa, obtok potrubím uloženým v berme počas realizácie rybovodu a navýšenie hrádze v celom úseku).

Možno predpokladať, že počas realizácie týchto prác v dotknutej časti útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava môže dôjsť k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík ako narušenie dna koryta toku, narušenie brehov, narušenie dnových sedimentov, zakaľovanie toku najmä počas budovania odberného objektu na ľavostrannej ochrannej hrádzi, spevňovanie povrchu dlažbou z lomového kameňa v mieste trvalého zatopenia bermy, a nakoľko budovaním rybovodu bude riešený obtok potrubím uloženým v berme, môžu sa tieto zmeny lokálne prejavovať narušením bentickej fauny a ichtyofauny, nakoľko tieto prvky biologickej kvality sú citlivé na hydromorfologické zmeny. Vplyv na ostatné biologické prvky kvality (fytoENTOS, makrofyty a fytoplanktón nie je relevantný), k ovplyvneniu ktorých môže dôjsť sekundárne, sa v tejto etape prác nepredpokladá. Čiastočne môže dôjsť následkom zvýšeného zakalenia vody aj k vplyvom na fytoENTOS, ktoré sú závislé na intenzite slnečného žiarenia. Zároveň dočasné narušovanie dnového substrátu má vplyv aj na fytoENTOS, aj na koreniace rastliny – akrofyty. Avšak tento vplyv by nemal mať trvalé dôsledky a neočakáva sa dlhodobý negatívny vplyv na uvedenú mikroskopickú flóru v toku.

Po ukončení realizácie vyššie uvedených prác možno očakávať, že väčšina týchto dočasných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava zanikne a tieto sa vrátia do pôvodného stavu, resp. sa k nemu čo najviac priblížia a nepovedú k zhoršovaniu jeho ekologického stavu.

Vplyv na ostatné prvky kvality vstupujúce do hodnotenia ekologického stavu dotknutého útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava sa nepredpokladá.

Niektoré dočasné zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava spôsobené najmä opevnením dna výtoku z odberného objektu lomovým kameňom, spevnením povrchu dlažbou z lomového kameňa v mieste trvalého zatopenia bermy, síce budú prehádzať do zmien trvalých (narušenie brehov a dnových sedimentov, narušenie

premenlivosti šírky a hĺbky koryta), avšak vzhľadom na ich lokálny charakter (max. 165 m) tieto trvalé zmeny z hľadiska možného ovplyvnenia ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava možno pokladať za nevýznamné.

II. Počas prevádzky navrhovanej činnosti

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ (sprietočnenie ramien Starej Žitavy a odberný objekt s úpravou Novej Žitavy) možno očakávať, že vplyv z jej užívania na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava sa neprejaví.

Nepriame vplyvy

Drobný vodný tok – kanál Martinová – Maňa

a) súčasný stav

Drobný vodný tok – kanál Martinová – Maňa je umelo vytvorený kanál dĺžky 8,58 km, ktorý je ľavostranným prítokom vodného útvaru SKN0019 Žitava, do ktorého zaúšťuje v rkm 11,5.

b) predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík drobného vodného toku kanál Martinová – Maňa po realizácii navrhovanej činnosti/stavby

I. Počas výstavby navrhovanej činnosti a po jej ukončení

Počas realizácie prác na stavebnom objekte *SO 03 Oprava priečnej koruny hrádze a výpustného objektu* (oprava poškodenej koruny hrádze, navýšenie homogénnej hrádze a výmena uzáverovej šachty so stavidlom v staničení kanála Martinová – Maňa v km 2,56) budú práce prebiehať v bezprostrednej blízkosti drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa.

Možno predpokladať, že počas realizácie prác v dotknutej časti drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa môže dôjsť k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík, nakoľko pri výmene uzáverovej šachty so stavidlom, kedy bude Chránené vtáčie Žitavský luh vypustené a v prípade vysokých prítokov bude nutné realizovať ohrádzku pred vtokovou časťou objektu a počas vykopových prác na odstránení jestvujúcej poškodenej betónovej uzáverovej šachty, dôjde k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík ako narušenie brehu a dna, zakaľovanie vody, ktoré sa môžu lokálne prejavovať narušením bentickej fauny a ichtyofauny, najmä poklesom jej početnosti, nakoľko tieto prvky biologickej kvality sú citlivé na hydromorfologické zmeny. Vplyv na ostatné biologické prvky kvality (fytoplanktón, makrofyty a fytobentos) sa v tejto etape prác môže prejavovať, a to v dôsledku dlhšie trvajúcich prác na výmene uzáverovej šachty so stavidlom. Spôsobené zakalenie toku môže ovplyvniť rozvoj prirodzenej štruktúry fytobentosu. Narušenie dnových sedimentov a prípadne aj brehovej zóny mechanizmami pri oprave poškodenej koruny hrádze rozrušuje koreňový systém makrofytov. Tieto možné negatívne vplyvy sa však prejavujú len prechodne a následne po ukončení prác dochádza k skorej regenerácii a obnove pôvodnej štruktúry fyto-zložky.

Po ukončení realizácie vyššie uvedených prác možno očakávať, že väčšina dočasných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa zanikne a tieto sa vrátia do pôvodného stavu, resp. sa k nemu čo najviac priblížia a nepovedú k zhoršovaniu jeho ekologického stavu a následne ani ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava.

Vplyv na ostatné prvky kvality vstupujúce do hodnotenia ekologického stavu dotknutého drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa a následne ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava, do ktorého je tento kanál zaústený, sa nepredpokladá.

II. Počas prevádzky navrhovanej činnosti/stavby

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ možno očakávať, že vplyv z jej užívania na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa a následne fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava, do ktorého je tento drobný vodný tok zaústený, sa nepredpokladá.

c) predpokladaný kumulatívny dopad súčasných a novo vzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava po realizácii navrhovanej činnosti/stavby na jeho ekologický stav

Na základe predpokladu, že nové zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava, ktorých vznik súvisí priamo s realizáciou navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“, budú mať len dočasný, prípadne trvalý charakter lokálneho významu, a ktoré z hľadiska možného ovplyvnenia ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava ako celku možno pokladať za nevýznamné, možno predpokladať, že kumulatívny dopad už existujúcich zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava a predpokladaných nových zmien nebude významný, resp. že tento kumulatívny dopad vôbec nevznikne a na ekologickom stave útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava sa preto neprejaví.

Vzhľadom na skutočnosť, že drobný vodný tok – kanál Martinová – Maňa je umelo vytvorený vodný tok bez významných hydromorfologických zmien, ako aj vzhľadom na charakter a rozsah predpokladaných nových zmien jeho fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík spôsobených realizáciou predmetnej navrhovanej činnosti/stavby, ktoré možno pokladať za nevýznamné (sú lokálneho významu), možno očakávať, že kumulatívny dopad už existujúcich zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa a predpokladaných nových zmien nevznikne a na jeho ekologickom stave, ako aj na ekologickom stave útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava, do ktorého je drobný vodný tok zaústený sa neprejaví.

Realizácia navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ nebráni vykonaniu akýchkoľvek ďalších (i budúcich) opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov v útvare povrchovej vody SKN0019 Žitava.

a.2 vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov

Útvary podzemných vôd SK1000400P a SK2001000P

a) súčasný stav

Útvar podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov

s plochou 1943,020 km². Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov, síranov, fosforečnanov, amónnych iónov a celkového organického uhlíka.

Útvar podzemnej vody SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 6248,370 km². Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov.

Postup hodnotenia kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody je bližšie popísaný v Návrhu plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2020), v kapitole 5.2 **link:** <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/3vps-sup-dunaja.pdf>.

b) predpokladané zmeny hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P a SK2001000P po realizácii navrhovanej činnosti

I. Počas realizácie navrhovanej činnosti

Počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“, pri obnovení ramien Starej Žitavy, vybudovaní odberného objektu s úpravou Novej Žitavy, sa ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov ako celku nepredpokladá.

II. Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti a počas jej užívania

Po ukončení realizácie navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“, ako aj počas jej užívania, ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov ako celku sa nepredpokladá.

Záver:

Na základe odborného posúdenia predloženej navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“, v rámci ktorého boli identifikované predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava a jeho ľavostranného prítoku kanál Martinová - Maňa spôsobené realizáciou navrhovanej činnosti/stavby „*Chránené vtáčie územie Žitavský luh*“ ako aj zmeny hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov spôsobené realizáciou navrhovanej činnosti/stavby a na základe posúdenia kumulatívneho dopadu už existujúcich a predpokladaných nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava a drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa, možno očakávať, že ich vplyv nebude významný a nespôsobí postupné zhoršovanie ekologického

stavu drobného vodného toku – kanál Martinová – Maňa a následne ani ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKN0019 Žitava, do ktorého je zaústený. Predmetná revitalizácia môže postupne priniesť zmeny k lepšiemu fungovaniu hydrologických pomerov v danej oblasti. Rovnako z biologického hľadiska možno konštatovať, že ide o pozitívnu plánovanú činnosť - zväčšenie otvorenej vodnej plochy. Zároveň zlepšenie hydrologických parametrov môže napomôcť aj zlepšeniu štruktúry vodných organizmov. Pri vytážení dnových sedimentov sa zamedzí procesu zazemňovania, pričom je predpoklad, že sa zvýši podiel organizmov s preferenciou vyššej koncentrácie kyslíka, resp. rýchlosti prúdenia.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby „Chránené vtáčie územie Žitavský luh“ na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov ako celku sa nepredpokladá.

Upozorňujeme, že pri návrhu plánovaného sklzu a rybovodu treba postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 383/2018 Z. z. o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov.

Na základe uvedených predpokladov navrhovaných činností/stavbu „Chránené vtáčie územie Žitavský luh“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posudzovať.

Vypracoval: Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava

V Bratislave, dňa 12. augusta 2021